

VOINTA POPULULUI

Diui dr. Nichi Lazăr, dir. Palatului Cultural Arad

ABONAMENTUL:

Pe un an 100 Lei.
Pe jumătate an 50 Lei.
Pe trei luni 25 Lei.

ZIAR DE PROPAGANDĂ NAȚIONALĂ.

APARE IN FIECARE DUMINECĂ SUB CONDUCEREA UNUI COMITET.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Arad,
Strada Vicențiu Babeș Numărul 6

Cu prilejul serbărilor dela Mărășești.

Spicuiuri din doctrina națională fascistă din România.

III.

Dar socotind, că poporul nostru, dăinuind în rățacirea sa va ajunge la căderea de care vorbeam, avem credința totuș că masele românești nu vor suferi cu aceeași resemnare ca și cele rusești jugul venetic. Doar stăpânirea judeo-sovietică din Rusia, ne demonstrează ce infernale arme, ce draconice mijloace le stau la îndemână, pentru a ține în robie popoarele care au nenorocirea să cadă pradă. Ce este de făcut?

Noi am spus-o și o repetăm trebuie eliminată din casa noastră paraziții străini cu arma tot așa de grozavă — a fiscoiului. Trebuie puși la dări așa de grele, încât să fie în neputință de a le plăti și mai ales trebuie să li-se facă viața materială, în deosebi, imposibilă. Așa vor pleca ei singuri. Așa vom soluționa între altele și grava problemă ovreiască dela noi. Aceștia au devenit un pericol de moarte pentru statele centrale și orientale ale Europei.

Rasă veche, rasă cu caracter distructiv, rasă cu tărie și calități milenare, redusă azi la funcțiuni cerebrale (deci improdusivă), teribil de bine pregătită pentru a robi lumea, Evreii au început cucerirea ei, vițind viața întreagă a popoarelor. Războiul cu răsturnările lui cauzând depresiuni mari printre popoare, le-a prilejuit în bună parte succesul.

Decăderii care i-a succes, ei le-au opus robustimea și superba solidaritate a rasei lor. Așa că *evreimea din sclavă a ajuns stăpânitoare, din persecutată persecutătoare și din dominată o dominătoare*. Suntem partizanii celei mai complete libertăți de conștiință, dar nu putem admite altă stăpânire decât cea românească în casa noastră. Ne este indiferent la ce se închină streinii dela noi, ceea ce voim însă este *ca dânsii să fie slugile și nu stăpânii noștri*. Ca slugi, sunt aproape inofensivi, ca stăpâni ne sunt însă din cale afară de vătămători. Ce pot ei, o vedem acumă când nu și-au ajuns încă apogeul.

Țara este coruptă, degradată, ticăloșită și sărăcită numai prin ei. Stăpânirea germană și chiar cea fanariotă, au fost trecătoare în România. Stăpânirea evreiască se anunță ca ceva definitiv.

Sunt ani de-arândul de când sistemul oportunist, face din evreu

și din străini în general favorizatul acestei stări criminale, am spus-o și o vom repeta mereu: sunt politicianul și înalta birocrație, care corupți până în măduva oaselor și afiliați interesele acestor străini ca membri în consiliile de administrație al multiplelor societăți ce dețin, se cred datori ca niște slugi plecate să dea întotdeauna mai mult decât li-se cere. Și capitaliștii aceștia suport al corupției politice și administrative, în planul lor diabolic de aservire a României, nu se dau înlături nici dela anarhie. Ei se servesc de comunism și socialism cu aceeași abilitate cu care ruinează la bursă, într'un schimb de convorbiri telefonice, economiile unui popor.

Delegatul comercial al Italiei la Moscova, Amadori, a declarat de altfel categoric, că sovietele se mențin de 6 ani la putere, grație sprijinului internațional al burgheziei evreiești de pretutindeni. Se dovedește astfel, că grevele, scumpirea crescândă a vieții, speculațiile scandaloase la bursă, agitarea maselor muncitorești și alte manopere sunt armele aceluiaș arsenal în a căror uneltiri a căzut Rusia mai întâi și Ungaria mai în urmă pradă.

Partea curioasă este că în luptele noastre, puțina burghezie românească, este absentă. Zicem puțină, fiindcă burghezia românească este extrem de redusă. Ce sunt în marea lor majoritate românii? Muncitori de pământ, funcționari, meseriași, cărturari etc. Toți aceștia formează proletariatul manual și intelectual al țării. Puțini înstăriți ai acestor pături împreună cu clasa țărănească posesoare de pământ formează mica burghezie, care nu-i decât o prelungire în sus a proletariatului.

Burghezie înseamnă clasa capitalistă, clasa avută. Conpoziția ei ne-o dau negustorii industriașii, marii proprietari urbani, bancherii și diverșii speculatori. Caracteristica mării burghezii este tocmai caracterul ei capitalist, ori proeminența acestei burghezii revine în țara noastră pe-o oligarhie Evreo-levantine. Punem în primul plan pe Evreii pentru că ei formează grosul acestei mari burghezii. Națiunea Românească rămâne pătura desposedată și Fascismul nostru românesc când se manifestă ca Fascism extremist, anti-burghez, deci anti-capitalist, este pe drumul cel drept și ade-vărat.

Oamenii mari despre jidani.

Marii învățați al omenirii n'au prea avut păreri bune despre blestematul neam jidănesc.

Iată câteva păreri:

NORDAU. Jidanii speculează pe producători și consumatori.

Arma de care ei se slujesc este o armă cu două tăiușuri și se cheamă urcare și scădere.

MICHELET. Ovreurul este omul de batjocură asupra căruia oricine scuipă.

BAKUNIN. Ovreurii considerați ca națiune sunt prin excelență exploatareii muncii celorlalți oameni.

FEUERBACH. Religia jidovească este considerată ca un fel de contract comercial între Iuda și Iehova, care cere dela poporul său supunere, și îi promite în schimb, bogăție și viață lungă. Utilitarismul, satisfacțiunea materială, e principiul cel mai înalt al jidovismului.

„Prin unire la izbândă.“

Mulți dintre noi cu diferite ocazii caută să arate și documenteze că Românii sunt incapabili a-și valoriza produsele și că ei trebuie neapărat să producă pentru ca la urmă produsul muncii lor să fie trecut de-a gata și în întregime în buzunarul unui perciuțat frate cu luda. În sprijinul afirmațiilor aduc exemple cam de acest soi. Că jidanii știu să se comporte în orice situație, că ei știu să profite de orice ocaziune, că ei le-gile unui stat sunt în stare să le speculeze în favorul lor, ori că ei sunt capabili să speculeze măsurile luate pentru înfrânarea speculei.

Spre nenorocirea noastră trebuie să recunoaștem că aceste lucruri nu sunt lipsite de ceva adevăr.

Dovadă avem că pe cât Românul e strein în țara lui, pe atât streinii aici se simt acasă. Jidanii trăesc mai bine ca ori unde în lume. La noi ei invadează ca în țara dolarilor, aici află un teren prielnic pentru a se îmbogăți fără multă bătaie de cap. Ei într'adevăr știu să se folosească de multe ocazii și în special de toleranța popoarelor în mijlocul cărora trăesc.

Dacă facem o privire generală asupra stărilor din țara noastră vedem lucruri cari ne umilesc. Priviți comerțul și industria cari sunt exclusiv în mâna jidanilor. Dacă privim mai de aproape felul cum ei știu să facă comerț, constatăm lucruri îngrozitoare. E

prisos, să amintesc scurt, că din această meserie și-au creat o existență parazită în interesul strict al cuvântului. Introducând anarhia morală prin corupție, s'au făcut stăpâni pe cele mai importante bogății ale țării. Și aceste toate grație numai îngăduinței noastre.

Și ca să mă reîntorc la subiect vreau numai un exemplu să aduc ca să arăt că e greșită concepția acelor ce susțin, că Românii sunt incapabili de a face comerț sau a-și valoriza produsele.

Dacă cineva a trecut numai prin orașe mai mari nu mă îndoiesc că a avut ocaziune a vedea cât de scump se plătesc acolo articolele de prima necesitate, între cari locul prim îl ocupă alimentele și în special laptele.

Orașul Cluj cu o populație de 120.000 locuitori în mod incontestabil are lipsă de mult lapte și că laptele produs de unii economi din oraș este pe departe de a satisface trebuința. În acest caz intervin jidanii, având un nou teren prielnic de exploatat.

Constată mai întâi că în jurul orașului la distanțe nu chiar mari sunt oameni cari dispun de lapte însă n'au cui să-l vândă sau că n'au posibilitatea să o facă aceasta. Între asemenea împrejurări, în comuna Coruș, la o depărtare de 12 km de oraș, se instalează în anul 1913 jidanul Schwartz și ajutat de împrejurări cât și de autoritățile de atunci—foarte binevoitoare față de „poporul ales”—își institue un monopol

asupra laptelui. Îl cumpără pe prețul care vrea, îl vinde în oraș pe prețuri nicicând mai puțin ca de două ori și în felul acesta realizează câștiguri fabuloase, adică își dregă sdrențele și își umple buzunarele.

Aceasta o face până în Decembrie 1918 când suntem eliberați de sub jugul stăpânitor și protectori credincioși ai fiilor lui Izrael.

Schimbarea a adus cu sine că primarul supus sau neascultat de potențaii zilei a trebuit să cedeze locul unui român cu trup și suflet, om deștept și care s'a gândit serios la ajutorarea acelor ce stau sub oblăduirea lui. Acest primar a fost fruntașul econom, Ioan Șerdean. Imediat a constituit o societate numită în stil popular „Tovărășie” numără la 50 de oameni cari trimis pe piața Clujului vre-o 400 litri lapte zilnic. În mod firesc jupânul Schwartz și-a făcut dela sine transferarea în Cluj.

Beneficiile realizate de această societate fără statutele de rigoare și mică la aparență sunt de-o îndoită importanță. În primul rând produsul muncii țărânului român a trecut deadreptul și în întregime în punga lui, în al doilea rând țărânul văzându-se scăpat de sbirii credincioși ai Talmudului capătă un indemn la muncă și dezvoltarea economiilor. Azi constat că aceasta tovărășie aprovizionează clinicile și căminul studențesc cu laptele necesar.

Am ales acest mic exemplu pentru a arăta că pe lângă mici oboseli suntem în stare a ne valoriza produsele noastre, fără ajutorul neamului parazit.

Și ca încheiere fac apel la toți românii ca să nu dea un singur ban la străini ci ei prin ei să se ajute și să-și valorizeze produsele întocmai cum au știut face locuitorii comunei Coruș și mulți alții pe cari aici nu-i amintesc.

AT. MOTOGNA.

Pângărirea.

Jidanii nu se astâmpără, cu nici un chip. În țara românească ei sunt adevărații stăpâni: pe oameni îi cumpără, de locurile și monumentele noastre sfinte își bat joc. Au intrat și prin mănăstiri, și prin biserici sub diferite pretexte, numai că să-și bată joc de noi și de religia noastră.

Un anume jidan Fischer, și-a instalat o fabrică de sticlărie în apropierea mănăstirii Putna și chiar pe drumul ce duce la mănăstire Fischer și-a clădit o casă, pe care a scris: „Cuibul meu”. Pe drumul ce duce la chiliea lui Danil, se aruncă tot felul de murdării din fabrică, așa încât vizitatorii trebuie să ocolească pentru a putea vizita chiliea.

O sumedenie de jidani își au locuințele în apropierea chiliei, și nu scapă o dată momentul, când li vine îndămână, să ia în batjocură obiceiurile românești, religia creștină, iar pe bieții românii să-i injure în tot felul.

Astăzi sunt ei mai puternici, mâni, vom fi noi și le vom răsplăti acestea, cu vârf și îndesat. Astăzi ei rād dar mâine vor plânge.

Trimis de:

Asociația studenților creștini
„Biroul presei”.

A cui e România întregită?

Publicăm cu plăcere „Apelul” de mai jos trimis gazetei noastre, însoțit de următoarea adresă:

Domnule Director!

Rog foarte mult, bineveți a da loc situației economice și financiare a populației noastre din ținutul Beiușului și cu mult mai precară și mai amenințată, de o aservire totală în intereselor și capitalului străin, decât aceasta s'ar putea reliefa într'un apel.

Câtă vreme noi, intelectuali români din Ardeal ne-am divizat și ne mai divizăm și lărmăm și azi forțele, inițiativele și gândurile pe diferite teme politice, străinii ne-au acaparat toate terenurile de exploatare și câștig.

Negoțul, marea industrie și aproape toate depozitele și marile magazine sunt în mâinile lor și noi certăți și grupați în diferite partide de parcă acestea n'ar fi diferite căi către unii și același țel: întărirea și mărirea patriei, nu băgăm de seamă cum pierdem pe zi ce merge terenul economic de sub picioare.

În țara tuturor suferințelor și a jertfelor noastre ca mâne suntem amenințați să încercăm o nouă iobăgie.

Populația noastră, — și cea dela orașe și cea dela sate — cu munca și truda ei și pe mai departe îngrășe tot pe vechii și cunoscuții profitori ai miseriei și neputințelor noastre.

Negustorii și meseriașii noștri oricât ar fi sporit numărul lor anii din urmă, în lipsa unor instituții intermediare românești, azi se sbat în ghearele marilor case de desfacere străine cari nu numai le storc puținul profit prin care s'ar mai putea infiripa, dar și la prețuri îi pun în vâdit defavor și stângenie față de ceilalți băcani de ai lor.

Aceasta stare de lucruri bănuie nu numai la noi, ci și în alte ținuturi românești și credem că gândul nostru ar prinde — și ar fi bine să prindă — în multe părți din Ardealul atâtea triste experiențe pe toate terenurile.

Primiți — Domnule Director — asigurarea deosebitei noastre stime, pe lângă care suntem:

Beiuș, 22 Iulie 1924.

pt. Comitetul interimar:

Dr. Const. Pavel profesor, fost deputat, ss. Iosif Maiorescu dir. de Bancă, ss. Ioan Bușia profesor.

Comitetul pentru înființarea și organizarea Băncii „Acțiunea” Beiuș.

APEL.

Intelectualii români din Beiuș și împrejurime pornesc o acțiune de salvare pentru interesele economice, industriale și comerciale ale populației românești din acest ținut: valea Crișului-negru.

Nicăiri în Țara Românească sătenii, meseriașii și comercianții noștri nu se pomenesc într'o situație mai precară, ca în aceste părți dela graniță.

Populația noastră azi, după cinci ani de stăpânire românească, e aproape copleșită de elementele cele mai indeseșirabile.

Străinii dețin toate izvoarele noastre de câștig, pe cari apoi le exploatează până la devastare, iar poporul ni-l storc până la ruinare.

În vederea primejdiei, pe care ne-o prevestește acest trist aspect, ne dăm samă, că o acțiune de reculegere și mântuire ni-se impune ca o datorie de înalt patriotism.

Îndrumați de acest gând ținem cu ori ce preț să înființăm în Beiuș o instituție financiară cu menirea de a desrobi, proteja și naționaliza viața economică a ținutului.

În adunarea din 29 Iunie a. c. Românii din Beiuș — intelectuali, comercianți și meseriași deopotrivă și în plin acord, am hotărât înființarea unei

societăți anonime: „Acțiunea” bancă comercială și industrială — Beiuș.

Ne-am tras bine de seamă, că înființarea acestei instituții cu o menire atât de importantă, am fost necesități s'o hotărâm într'o vreme de criză financiară, din cauza căreia puterile noastre materiale nu sunt în măsură, să ne asigure întreg capitalul recerut.

Am simțit însă, că în fața acestor grave situațiuni orice târâganare este păcat național.

Și am sperat și sperăm cu tărie, că prețiosul concurs al I. P. S. Voastre — P. S. Voastre — al D. V. nu poate să ne lipsească în vederea unui scop atât de național și românesc, care este desrobirea economică a 200 de sate românești.

Ne luăm voie a Vă trimite aci altăturat un Prospect de emisiune cu rugămintea, să binevoiți a intra și I. P. S. Voastră, — D. V. cu instituțiunea corporațiune — ce conduceți în șirul acțiunilor noastre cu un număr de acțiil după puțință și în aceeași vreme a propaga și sprijini între cunoștințe gândul nostru.

Rugăm ca Prospectul de emisiune și sumele semnate să ni-se trimită până la 25 Oct. 1924. la adresa: Agradă — sucursala Beiuș.

Primiți expresiunea distinselor noastre considerațiuni ce Vi le păstrăm.

Beiuș, 7 Iulie 1924.

Comitetul interimar:

ss. Petru Tămăian canonic, rector. Dr. Valer Hetco protopop. Camil Selagian director de liceu. Dr. Cornel Nies șef med. primar al spitalului Beiuș. Dr. Cornel Papp notar public. Dr. Gheorghe Fitero șef judecătorul ocolului Beiuș. Gheorghe Bolcaș comerciant. Const. Ignat industriaș-proprietar. Alexandru Gera canonic on. consilier domenal. Dr. Const. Pavel profesor, fost deputat. Dr. Gheorghe Mureșanu medic. Dr. Augustin Ciaviciu avocat. V. Erdelyi farmacist și proprietar. Victor Creț primpretor. Ștefan Costea director al școlii de meserii și comrț. Roman Cristian industriaș-proprietar. Petru E. Papp prot. ort. Iosif Maiorescu director de bancă, fost subprefect. Ioan Bușia profesor. Demetriu Marian director domenal. Ilarie Crișan proprietar. Ioan Roșu s. revizor școlar. Nicolae Claviciu comerciant.

Noi sperăm că fiecare Român adevărat își va ști datoria și își va îndepărta o cu sfîntenie, așa că glasul „celor bunl ai noștri”, nu va suna în pustie. E singurul nostru drum care duce la mântuire.

Hipocrizia jidovească.

Jidanii fiind un popor parazit, care nu poate trăi decât pe spinarea altor popoare, au avut totdeauna tot interesul de a ascunde naționalitatea lor. Ei au profitat de faptul că la ei naționalitatea și religia se confundă, pentru a pretinde că ei formează o sectă religioasă și că nu s'ar deosebi de locuitorii autochthoni ai țărilor unde se stabilesc în mod provizoriu, decât prin faptul că adoră în alt mod pe Dumnezeu de cum o fac băștinașii. Jidanii care s'au stabilit în Franța, în Anglia, în Germania, și în general în țările din occidentul Europei, își însușeau de formă aspectul băștinașilor și pretindeau că sunt francezi, englezi, nemți, etc. Însă cum țineau la religia lor, și cum nu se căsătoreau decât între ei, nu pierdeau nimic din caracteristicile fizice și intelectuale transmise prin sute de generațiuni în curs de mii de ani, așa că și au aspectul lor fizic și în apăsăturile lor se deosebeau în mod fundamental de popoarele în mijlocul cărora se stabilise și pe spinarea cărora trăiau. Ori și cum s'ar fi îmbrăcat și puteau să modifice caracterele etnice ale rasei lor și unume: 1) nasul coroiat, buza inferioară întoarsă, urechile deslipite, ochii urduși cu pleoapele roșii, părul creț, etc. Aceste caracteristici îi face să fie ușor de cunoscut în mijlocul populațiilor la care s'au stabilit. De asemenea ei nu pot să-și modifice mentalitatea lor, și ori unde se stabilesc își mențin spiritul speculativ, făcând pe intermediarii, samsarii, speculanții la bursa și cu deosebire pe revoluționarii.

Jidanii din orientul Europei și-au menținut și până azi aspectul exterior al naționalității lor, și atât în România, Polonia, Ucraina, Lituania, etc. îi vezi în laibăr, tichie pe cap, cu perciunii fălăind în vânt și cu barba soioasă. Dar și aici, pentru ca să poată să trăiască mai ușor pe spinarea băștinașilor, încep să renunțe la caracteristicile vestimentare ale naționalității lor adoptând pe ale indigenilor. Nici Blanc, nici Kaufman n'ar fi putut ajunge directori de bănci, dacă ar fi păstrat laibările și perciunii, caracteristice rasei lor, deși ca mentalitate nu se disting într'un nimic de conșăngenii lor din Bucovina ori Maramureș.

Așa dar jidanii, în general cei din occidentul Europei, se camufleză pe cât pot pentru a fi confundați de formă cu băștinașii. Ei merg până acolo cu ipocrizia încât de multe ori își schimbă chiar religia, adoptând pe cea creștină, numai ca să poată să parvină mai ușor și să ducă un trai parazitărilor cât mai lesnicios pe spinarea adevăraților creștini. Acești jidani camuflați în creștini existau în Spania și erau denumiți marani. De asemenea în Franța, jidanii dela Bordeaux au trecut prin secolul al XVII-lea la catolicism, pentru ca peste una sută cinci zeci de ani să revie iar la religia mozaică pe care n'au încetat de

a o practica în ascuns. Aceasta dovedește de ce doză de ipocrizie e capabilă mentalitatea jidanilor. În adevăr trebuie să fi fals prin natură ca să practice două religii, una de formă pentru ca să înșele mediul înconjurător și alta în ascuns pentru ca să-și mențină personalitatea parazitărilor.

Ipocrizia aceasta jidovească cu schimarea religiei se practică și acum în mod individual de către mulți jidani. Ei adoptă de formă religia creștină pentru ca să poată să se introducă mai ușor în sânul cercurilor conducătoare ale statului creștin, și ca să poată astfel lucra în ascuns în folosul neamului lor parazitărilor. Avem cazuri celebre de jidani trecuți la creștinism de formă. Astfel în Anglia, Disraeli se face creștin pentru ca să poată deveni ministru. Că s'a făcut creștin de formă se vede din romanele lui în care preaslăvește rasa din care face parte, punând-o d'asupra rasei engleze, deși pretindea că a devenit englez. În Franța jidanul german Buckeburg își schimbă numele în Heine și se face creștin. De asemenea în Danemarca jidanul Boerne trece la creștinism, lepădându-se în formă de religia părinților săi. Despre ipocrizia acestor proceduri să lăsăm pe istoricul jidan Graetz să se pronunțe. După acest istoric, care și el e jidan, Disraeli, Heine, Boerne, etc., nu s'au despărțit de iudaism de cât de formă.

„Întocmai ca niște combatanți care se îmbracă în zalele vrăjmașului și arborează stindardul inamicului pentru a putea să-l izbească cu mai mare ușurință și să-l distrugă mai ușor.

Un mai bun atestat de fățărnicia jidovească nici că se poate. Așa dar istoricul jidan Graetz recunoaște el însuși că jidanii au un spirit național foarte dezvoltat, și că el țin la neamul lor parazitărilor mai presus de orice. Fiind un neam de paraziți sunt în continuă luptă cu celelalte neamuri pe spinarea cărora trăiesc și în această luptă armele lor sunt instituite de înșelăciune, ipocrizie și perfidie. Se face uneori jidanul creștin, dar aceasta nu din cauză de convingere religioasă ci numai ca să poată atacă în ascuns și în mod perfid victima lor.

Ceea ce a făcut Heine, Boerne și alți jidani occidentali, se întâmplă și în România, unde jidanii încep prin a-și schimba numele pentru ca să pară că sunt români. Honigmann, Braunstainii, etc., care se camufleză în Faguri, Brănișteni, etc., o fac nu pentru ca să devină români, căci aceasta nici n'o doresc, nici n'o pot, ci numai pentru ca să poată prosti mai ușor pe adevărații români și să lucreze în favoarea neamului parazitărilor jidovească ce s'a năpustit asupra acestor țări.

Peste graniță cu așa zișii artiști de varieteu

— În atenția somnoroaselor noastre autorități! —

Aradul e plin de-un soi de așa ziși și zise: artiști și artiste de varieteu, veniți de peste granițe.

Pe când țărani români sunt apăsați de biruri și de prețuri maxime: pe când funcționarii cu lefuri ca vai de ele, abia o duc de pe-o zi pe alta, — acești trântori ai varieteurilor, fără să plătească biruri către Statul Român, fără să fie de vr'un folos acestei țări, trăiesc din belșug aici la noi, din rodul prostiei și nepăsării noastre.

Aceste canale, propagatoare de boli scumpe viața și poate mai fac și alte servicii dușmanilor patriei noastre.

Cetățenii români când trec prin Ungaria sunt dați jos din trenuri și aruncați în temnițe; în Germania xenofobă, studenții români abia reușesc să fie

primiți în Universități, unde plătesc taxe de dreptul omorătoare. Acolo se face din plin și îndesat, deosebire între cetățenii lor și între străini.

De ce n'am face și noi la fel? De ce-am continua să fim Canaanul tuturor adușilor de vânturi din alte țări?...

Să se curme odată cu nepăsarea asta ticăloasă!

Autoritățile în drept, au datoria să curățe repede Aradul de toți trântorii străini cari n'au ce căuta în orașul nostru!

Ne vom face o datorie de-a striga mereu acest lucru în urechile autorităților locale!

Situația învățământului românesc în Jugoslavia.

— O cerere adresată ministrului instrucțiunii. —

Anul trecut ministrul de Instrucție Trifunovici din guvernul Passici a avut o atitudine cât se poate de dușmănoasă față de tinerimea română din Jugoslavia, doritoare a și face studiile în streinătate, cu deosebire în România-mare.

Tinerii români ceruseră să li se elibereze pașapoarte ca să poată trece granița în scopul de a-și continua studiile. Ministrul Trifunovici, condus de sentimente șoviniste, a restrâns libertatea cerută pentru continuarea studiilor în streinătate admind eliberarea pașapoartelor numai studenților universitari și elevilor de pe clasele VII. și VIII. liceale.

Cu câteva zile înaintea căderii guvernului Passici, organizația partidului românesc a adresat ministrului Pribicevici, care luase locul lui Trifunovici o scrisoare mai lungă în care se expune situația deplorabilă a învățământului românesc în Jugoslavia.

Iată câteva pasagii din această scrisoare:

„Avem un frumos număr de studenți, studențe, ai școalelor medii și superioare de naționalitate română, cari și-au început studiile lor în Regatul Român și astfel neposedând limba statului cea sârbească, le este imposibil să-și continue studiile în școalele dela noi. Un număr frumos din acești studenți capătă ajutoare prin întreprinderile din România, dar în urma stărei lipsite materiale a lor, fără stipendii ajutoare, n'ar putea cerceta

aici la noi vreo școală în afara de satul lor natal.

„Vă este bine cunoscut dele ministru, că prin satele unde locuiesc și Români, învățământul primar este încă așa de slab organizat din cauza lipsei personalului didactic, că băieții părăsesc școala fără destule cunoștințe și fără cunoașterea limbei sârbești așa că nu pot ține pas cu studenții din gimnaziile noastre cu studenții de naționalitate sârbească, dacă nu au avut cumva prilej a învăța sârbește în societate sau în sat.

„Autoritățile noastre administrative dau pașapoarte numai acelor studenți, cari dovedesc că au îngăduința d-tră de a studia în streinătate.

„Noi credem că în acest caz nu are loc o opreliște generală unde ne numai motive tehnice grăesc pentru libertatea învățământului în streinătate, ci și din momente juridice, căci învățământul mediu și superior nu este obligatoriu, iar în cazul cel mai nefavorabil d-tră ați putea lua măsuri față de acești studenți de așa natură ca testimoniile și diplomele lor nu le considerați egale cu ale noastre.

„Vă rugăm cu insistență ca să faceți capăt acestor stări imposibile, ca părinții și băieții să nu tot treacă fără pașapoarte granița țării, expunându-și viața, expunându-se și nenumăratelor neplăceri.”

Sub noul guvern Davidovici, credem, că această cerere se va ridica și se va pune capăt suprimării libertății învățământului și a culturii.

Prospect.

Dela „Căminul Studentesc” al învățătorilor din județul Arad.

În cămin se primesc elevi fără deosebire de naționalitate cari frecventează vre-o școală din Arad.

Cererile de primire pentru anul 1924—25. se pot înainta numai până la 31 August a. c. Cererile au să fie prozăzute cu: 1) Ultimul certificat școlar, 2) extras de botez, 3) certificat medical, 4) buletin de revaccinare, 5) atestat de paupertate (acesta numai pentru învățătorii din județul Arad cari recurg după favor). Rugărilor mai târziu intrate și netrimite se vor respinge. Numai până la 31 August se mai pot însinua părinții elevilor din anul trecut cari doresc a-și reține locul și pentru viitor.

Taxa de înscriere: 100 lei, taxa de întreținere: 800 Lei anual și următoarele alimente: 120 kg. făină de pâine, 30 kg. făină nula, 100 cartofi, 10 kg. fasole, 12 kg. unsoare curate de porc, 50 bucăți ouă proaspete, 5 kg. zahăr, 6 kg. ceapă.

Copiii de învățători vor solvi numai 500 Lei lunar și taxa de înscriere. Taxa copiilor de învățători va fi întregită din ajutor de stat.

Costul medicamentelor și a pagubelor făcute, îl suportă părintii.

Fiecare elev va aduce cu sine: 2 rânduri de haine bune (uniforma) 1 palton, 1 pardisiu, 2 perechi ghete și o pereche pantofi, 4 cearceafuri, 1 plapomă cu 2 fețe albe, 1 perină cu fețe albe, 6 cămeși de zi, 4 de noapte, 6 izmene, 6 ștergere, 12 batiste, 6 perechi ciorapi, 4 servete, 1 pahar, perie de cap, de haine, 2 de ghete, de dinți 2 lăcate. Săpunul de față și praful de dinți să nu lipsească.

Duna să permită numai în lunile: Decembrie, Ianuarie, și Februarie, în colo se interzice total. Albituri colorate nu se primesc.

Elevii nu au voie să țină la dâșii bani sau juvaerice.

Elevii din nou intrați în cămin mai solvesc și costul tacămului.

Profesori de specialitate vor prepara zilnic elevii atât în studii cât și în muzica instrumentală, aceasta din urmă pentru o taxă foarte redusă.

Alta informațiuni mai de aproape se primesc la direcțiunea căminului în Arad, Bulevardul Carol I. No 66.

Comitetul adm.

Burse la școala de meserii din Brașov.

La școala de Arte și Meserii din Brașov, pentru anul școlar 1924-1925 sunt vacante 50 burse pentru clasa I și 14 burse pentru clasa II.

Doritorii a ocupa aceste burse, își vor adresa cererile direcțiunii acestei școli însoțite de următoarele acte: 1) Extrasul de pe actul de naștere; 2) Certificatul de absolvire a cursului primar; 3) Certificatul de bună purtare eliberat de dirigintele școlii; 4) Actul de vaccinație sau dovadă că a zăcut de vărsat; 5) Un certificat al percepătorului respectiv prin care să se arate averea ce posedă părinții candidatului și dările ce plătește către stat, județ și comună. Un certificat al primăriei prin care să se arate amănunțit numărul și vârsta tuturor copiilor, cum și averea mobilă și imobilă ce posedă părinții sau reprezentanții lor legali. Acest certificat va fi semnat și de învățătorul diriginte al școlii, de preotul paroh și de președintele băncii populare, arătând pe a lor răspundere averea ce posedă precum și ce bani au depuși sau luați cu împrumut dela bancă.

Candidații pentru clasa I să aibă vârsta de 12—15 ani, iar cei pentru clasa II vârsta de 14—15 ani. Dispensă în plus de 6 luni se acordă de Direcțiunea școlii.

Candidații pentru clasa II vor trebui să mai prezinte certificatul de două clase secundare sau certificatul de șase clase primare.

Examenul de admitere va avea loc la 15 Septembrie. Cei care posedă 3 sau 4 clase secundare vor fi preferați. Vor trebui totuși a fi supuși la examen.

Cetiți și răspândiți ziarele:

VOINȚA POPORULUI
IDEEA NAȚIONALĂ
CLUJUL ROMÂNESC

Studentii romani in Italia

O comunicare a legatiei italiene

Legatiunea Italiană trimite următoarea înștiințare: Ministerul de instrucție (direcțiunea artelor frumoase) face cunoscut că în cursul anului școlar 1923—24, un destul de mare număr de studenți streini s'au prezentat foarte târziu la înscrierea diferitelor cursuri ale Instituțiilor de bele-arte și muzică. Admiterea acestor studenți în mod excepțional și în scop de a favoriza afluența streinilor în Italia, cum și schimbul intelectual cu streinătatea, a adus oarecari greutăți mersului regulat al studiilor în instituțiile de mai sus.

Ministerul de instrucție, care în intenția de a încuraja venirea în Italia a studenților streini, prin decretul No. 563, anul 1923, a instituit clauze speciale în favoarea lor, scutind pe toți de plata taxelor și suprataxelor școlare, nu poate tolera pe viitor repetarea acestui inconvenient.

El aduce deci la cunoștință, prin Consulatele sale din țările streine, că studiile artistice din școalele noastre sunt anuale, iar nu semestriale sau trimestriale, ca în alte țări streine, că anul școlar începe la 15 Oct. și se termină la 15 Iulie, că înscrierile la cursuri au loc în lunile Sept. și Oct. și numai pentru motive justificate pot fi prorogate până la 30 Noemvrie și că pentru nici un motiv nu se vor acorda înscrieri tardive.

Improprietărea de case.

Deși nu l-a mulțumit pe toți cei în drept împărțirea pământului prin exproprierea lui, căci mulți dintre cei, cari meritau în prima linie să fie împroprietățiți au rămas cu buzele umflate... cel mult cu speranța că da dacă totuși...

Știm bine că s'a împărțit l. pământul acelor, cari îl aveau în mare parte moștenit dela moșii și strămoșii lor, aveau pământ mult, pe care ei înșiși proprietarii nu-l lucrau nici odată.

În toate orașele mai mari ale țării noastre sunt proprietari de multe case, palate, cari și ele în partea cea mai mare au fost construite ca imobil, pe cari nici nu-l lucrează nici nu-l folosește în total proprietarul lui. Căci vedeți dacă cineva are o locuință din 10—12 camere, ba poate are câte una în mai multe orașe în casele, palatele de la sate, ceace încă este mai mult decât se cuvine, totuși rămân încă atâtea locuințe, case întregi cari sunt locuite de chiriași: "Și mulți dintre acești chiriași numai proprietari de case nu sunt încoale sunt în toată privința mai buni patrioți, mai cinstiți, mai produc-tivi, mai folositori neamului și țării decât acei indivizi în casele cărora locuiesc de multe ori din grația proprietarilor, sau dacă sar putea ar fi aruncați pe stradă în timp de 24 ore.

Și acum întreab oare nu s'ar putea improprietărea și în ce privește casele dela orașe, aceia, cari merită, să-și aibă, căsuța, ori cel puțin locuința, lor sigur contribuind prin aceasta la naționalizarea orașelor noastre, la întărirea elementului folositor țării și neamului și la înmulțirea averii naționale, prin trecerea ei din mâna străinilor în ale Românilor.

Despre modul, condițiunile cum s'ar putea realiza improprietărea de case voi vorbi cu altă ocazie ori să-și spună părerea unul mai cuminte decât mine și mai priceput în chestia aceasta.

Orfelinatul „Regina Maria”.

Primul orfelinat în România, cel mai curat, cel mai bine îngrijit, fala institutelor de felul acesta, el care este luat de model de către celelalte în ce privește îngrijirea micilor orfani, băeții nimărul și totuși al noștri al tuturor, a ajuns să fie pângărit, batjocorit de presa fădivească, de careva perclunat, care așa se vede nu-și mai încapă în piele. Acești dușmani neîmpăcați ai neamului nostru nu cruță nimic ce este cinstit, frumos, folositor și totodată românesc. Așa s'au năpustit și asupra acestui institut, care este o adevărată casă părintească pentru toți orfanii, cari intră în el.

Puțin ne pasă că cine dintre dușmanii noștri jidovi a scris 2 articole în „Keleti Ujság” din Cluj, cu menirea să defaime, să păteze acest orfelinat, una însă este adevărat că cele scrise sunt minciuni ordinare, pentru cari respectivul „viteaz” își va lua răsplata cuvenită la timp.

Suntem siguri că ancheta, care se va ține la acest orfelinat va adevăra cele afirmate de noi și conducătorii forurilor competente a orfelinatului vor lua măsuri contra ticăloșilor și dușmanilor.

Noi din partea noastră facem atente pe On. Doamne din comitetul de conducere ca să nu fie prea liber de prea grăbite cu pările lor despre vinovați. Să nu uite că străinii, ori cine ar fi aceia puși în serviciul instituțiilor noastre, numai strica ne vor și că ar fi timpul ca la conducerea unui institut de creștere cum este și orfelinatul „Regina Maria” să nu mai fie nici urmă de străin.

Au fost și se află și azi unii corifei de ai noștri: domni și dame de prin diferite comitete, cari n'au simț românesc, au fost pe timpuri și sunt și azi înstrăinați de neamul țării și limba lor, pe aceștia îi rugăm să ne slăbească cu dragostea și simpatia ce o păstrează pentru străini, căci bun este Dumnezeu și odată vor fi trași la răspundere pentru felul cum s'au făcut datoria.

ȘTIRI DE TOT FELUL.

Expediția ziarului a întârziat cu 2 zile din cauza cenzurii. Articolele șterse de cenzură se vor publica în timpuri mai bune, cari sigur vor să vie. F. N. R

— Incepând cu No. viitor dorim să deschidem în ziarul nostru o „Listă neagră” care să cuprindă numele tuturor păcătoșilor: Români și străini, cari nu s'au făcut conștiențioși datorința față de patrie, neam și biserică, datorința impusă lor în urma postului ce-l ocupă.

Rugăm deci pe toți aderenții și on. cetitori să binevoiască a ne comunica date cu dovezi despre orice persoană. Răspunderea o luăm noi pentru cele publicate.

Pentru îndepărtarea coroanei magiare de pe palatul de finanțe au încurs până acum 220 Lei. Oare cât ne mai lipsește Dle director de finanțe, ca să putem cumpăra scara ciga streangul... și celelalte lucruri necesare?

— Societatea Studenților în Medicină din București, începând construire a unui local propriu în capitală, face un călduros apel către toți acei cari înțeleg să ajute studențimea lipsită de mijloace, pentru a o sprijini în opera ce între prinde.

Sumele se vor trimite pe adresa: Societatea studenților în medicină București Bdul Elisabeta No. 5.

Studentii Moța și Vlad, arestați la Văcărești, sunt ținuti sub o asprime neobișnuită. — din porunca Ministerului de justiție (de dreptate, val de ea!) Ca să-i poți vedea trebuie să mergi cu cerere trimisă la primul-procuror, ca să-ți dea bilet de voe pentru a merge la el. Iar Primul procuror nu dă voe să-l cercezeze nici unui prețin, nici unui student, nici unui binevoitor, numai părinților și fraților, — cari neputând merge prea des la București, tinerii să aibă acolo câți mai puțini cercețatori cu cari să mai stea de vorbă. Nici scrisorile preținilor nu li se mai dau, decât cele dela părinți, — ba și din acelea unele nu. Ca prin asta să le facă viața cât mai nesuferită în arest, și să-i îngrozească de arest. Procesul lor se va debata în zilele de 24—25 Septembrie în fața Curții cu Jurați din București.

Pentru cei ce au luptat la Tisa. Regimentul 90 infanterie Sibiu, pune în vedere tuturor ofițerilor și trupe, cari au contat în corp în anul 1919—20 și au luat parte la luptele dela Tisa, să-și comunice adresa sau să se prezinte în persoană, pentru a primi medalia „Crucea Comemorativă a războiului.”

Excursia aromânilor din Sofia la Cluj. Între 20 și 30 ale lunii curente, vor sosi la Cluj mai mulți membri ai Societății tinerilor aromâni din Sofia. În vederea acestei vizite, primăria locală a luat măsuri de găzduire a excursioniștilor și a invitat mai multe societăți culturale din localitate pentru a fi de față la primirea lor.

— Comisia zootehnică a județului Arad a organizat în vederea intensificării și sistematizării creșterii de animale, o serie de expoziții pentru toamna anului acesta.

Prima a avut loc în comuna Șebiş în ziua de 3 August a. c. a cărei deschidere oficială s-a făcut de către comitetul organizator la ora 10 a. m. în prezenta D-lui Director zootehnic și sanitar veterinar Timișoara, Dr. T. Turturică, iar din partea județului au luat parte D-ii Dr. Lauăr, Subprefectul județului și Boneu primnotar județean.

Autoritățile din Brașov și comerțu românesc. Din Brașov se vestește: Prefectura județului are o casă de închiriat cu prăvălii în loc bun, pe strada Vămii, Locul de prăvălie (boltă) l'a avut totdeauna un sas. Pe 30 Septembrie contractul lui sfârșindu-se, Ministerul de Interne l'a dat de nou tot aceluși sas, pe încă 5 ani, pentru chirie de 2500 lei pe lună (30.000 pe an), — pe când negustori români vrednici, ar fi dat bucuros și de 2 ori atâta pentru acel local!

Cultura poporului și producția economică

Danemarca, țara cooperativelor, a universităților populare sâtești unde învățătorul Grundtvig a fost un propulsor al prosperității de azi, are cel mai bogat export și cea mai înfloritoare gospodărie țărănească.

Danezii recunosc că acest progres n'ar fi fost realizat, dacă n'ar fi avut acea admirabilă școală populară inițiată de un apostol ca Grundtvig.

Fără îndoială Danemarea este țara cu țărani cel mai luminați. Aproape 1/4 din elevi sunt în școli secundare și tehnice. Cota asta n'o are nici o țară din lume; a doua, — Anglia abia are 5%.

Invață liceul și apoi tinerii aceștia se întorc în chipul cel mai firesc la munca câmpului.

Fericit popor!

Și orice popor care vrea puternic, poate să ajungă acolo unde a ajuns poporul danez, prin muncă și prin dragostea de învățatură!

Obrăznicia unui ziar iredentist

Viitorul scrie:

Șalariații iredentistilor dela Budapesta strânsi la ziarul „Brassoi Lapok” au îndrăzneală să ne insulte pentru că am ridicat un colț din vălul ce acopere manoperile lor frauduloase.

Pentru a se vedea ce reprezintă Grünfeld — Kanne — Sele ce editează acest ziar „maghiar”, — dăm mai jos câteva spicuri din revista ungurească „Gyilkos”, ce apare la Cluj:

„Sele Bela și soții lui sunt o permanentă legătură cu Ungaria. Au reușit să convingă guvernul unguresc că „Brassoi Lapok” este ultima pavază a Ungurilor din Ardeal și dacă acest ziar ar înceta, ar fi val și amar de Maghiari.”

„În urma văicărelilor zilnice adresate lui Horti, Budapesta furnizează într-una mașini și hârtie în culcușul lor de bandiți.

„În așa fel au ajuns el la un spor de avere în valoare de 10 milioane pe care l'au obținut dela sărăcita Ungarie și astfel au frustat ei statul român la vamă.”

Iar mai departe revista maghiară cere guvernului să facă să dispară grupul acesta de escroci împreună cu foala lor, care nu folosește nici maghiarilor nici Statului. „Brassoi-Lapok” protestește pe lesne crezători și pe nepricepuți, instigă contra consolidării țării, iar pe cei ce, înălțându-se vrede, se silesc să caute calea cea adevărată pentru neamul lor, îi asasinază dela spate cu pumnalul otrăvit.

Atragen atenția autorităților asupra acestei importante chestiuni, cerând instituirea unei anchete care să lămurască aceste denunțuri.

POȘTA REDACȚIEI.

Dlul Ioan Indrica Arad. Te rugăm obosește până la redacție în careva zi a. m. până la 1/210 ori p. m. între 5-7 ore.

INSERATE

nume dela creștini se primesc la Administrația ziarului nostru.